

SELETUSKIRI

regionaalministri määruse „Põllumajandusministri 3. novembri 2014. a määruse nr 93 „Toiduga kokku puutuda lubatud materjalide ja esemete kohta esitatavad nõuded, nende gruppide kohta esitatavad erinõuded ning nimetatud materjalide ja esemete ohutuse katsetamise meetodid“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu on välja töötatud toiduseaduse¹ § 31 lõike 2 alusel. Põllumajandusministri 3. novembri 2014. a määrusega nr 93² (edaspidi *määrus nr 93*) esitati nõuded toiduga kokku puutuda lubatud materjalide ja esemete kohta ning erinõuded keraamiliste, regenereeritud tsellulooskilest (tsellofaan) ja plastist materjalide ja esemete kohta.

Toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud plastmaterjalide ja esemete toiduohutusega seonduvat reguleerivad Euroopa Liidu tasandil järgmised õigusaktid:

- 1) komisjoni määrus (EL) nr 10/2011³ (edaspidi *komisjoni määrus*);
- 2) nõukogu direktiiv 82/711/EMÜ⁴ (edaspidi *nõukogu direktiiv*).

Nõukogu direktiivi nõuded on üle võetud määrusega nr 93 ja need on esitatud sama määruse lisas 3. Nõuetele viidatakse nimetatud määruse §-s 7. Need nõuded käsitlevad selliseid katsetingimusi, mida tuleb kohaldada plastmaterjalist ja -esemest migreeruva ainekoguse määramise korral. Komisjoni määruse rakendamiseks on selles ette nähtud üleminekusätted, millega reguleeritakse ka direktiivis esitatud nõuete rakendamist. Plaanitava muudatuse eesmärk on täpsustada sama määruse § 7 sõnastust, arvestades komisjoni määruses sätestatud üleminekuaega. Tegemist on normitehnilise muudatusega, millega ei kaasne uusi kohustusi.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna nõunik Külli Suurvarik (625 6570, kylli.suurvarik@agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Diana Rammul (625 6259, diana.rammul@agri.ee). Keeleliselt on eelnõu ja seletuskirja toimetanud sama osakonna peaspetsialist Heleri Piip (625 6165, heleri.piip@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Komisjoni määruse artiklis 22 on esitatud üleminekusätted. Lõikes 2 on sätestatud, et alates 2013. aasta 1. jaanuarist võib plastmaterjali ja -eseme nõuetekohasuse tõendamise korral kohaldada neid tingimusi, mis on sätestatud nimetatud määruses (sama lõike punkt a) või nõukogu direktiivis (sama lõike punkt b). Lõikes 3 on sätestatud, et alates 2016. aasta 1. jaanuarist tuleb plastmaterjali ja -eseme nõuetekohasuse tõendamiseks kohaldada komisjoni määruses sätestatud tingimusi, ilma et see piiraks nimetatud artikli lõike 2 kohaldamist.

Määruse nr 93 §-s 7 on sätestatud, et plastmaterjali ja -eseme nõuetekohasuse tõendamise korral tuleb kohaldada neid tingimusi, mis on esitatud sama määruse lisas 3. Paragrahvis 8 on sätestatud, et komisjoni määrusega nõutavad tõendusdokumendid plastmaterjali ja -eseme kohta, mis on turule viidud enne 2016. aasta 1. jaanuari, võivad sisaldada määruse nr 93 lisas 3 sätestatud plastmaterjali ja -eseme ohutuse katsetamise meetodi abil saadud andmeid. See rakendussäte on

¹ [RT I, 17.11.2021, 1](#)

² [RT I, 04.11.2020, 1](#)

³ Komisjoni 14.01.2011 [määrus \(EL\) nr 10/2011](#) toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud plastmaterjalide ja -esemete kohta.

⁴ Nõukogu 18.10.1982 direktiiv [82/711/EMÜ](#), millega sätestatakse toiduga kokkupuutumiseks mõeldud plastmaterjalide ja -esemete koostisainete migratsiooni testimiseks vajalikud põhireeglid.

seotud komisjoni määruse artikli 22 lõike 2 punkti b rakendamisega. Selle kohaselt võib plastmaterjali ja -eseme nõuetekohasuse tõendamise korral tugineda nõukogu direktiivi nõuetele. Komisjoni määruse artikli 22 lõike 2 punkti a kohaselt võis tõendusdokumentide koostamise korral tugineda sama määruse artiklis 18 sätestatud nõuetele, seda ka enne 2016. aasta 1. jaanuari turule viidud plastmaterjalide ja -esemete puhul.

Kuigi komisjoni määruse nõudeid kohaldatakse vahetult ning selle artikli 22 lõigete 2 ja 3 kohaselt tohtis nõukogu direktiivis esitatud katsetingimusi kohaldada üksnes sellise plastmaterjali ja -eseme puhul, mis viidi turule enne 2016. aasta 1. jaanuari, võib määruse nr 93 § 7 sõnastus (hoolimata sellest, et see on kooskõlas komisjoni määruse artikli 22 lõikega 3) siiski jätta eksitava mulje, nagu tuleks toiduga kokkupuutumiseks mõeldud plastmaterjalide ja -esemete nõuetekohasuse tõendamise korral jätkuvalt lähtuda määruse nr 93 lisas 3 esitatud tingimustest.

Komisjoni määruses ja nõukogu direktiivis esitatud nõuded plastmaterjali ja -eseme katsetamise kohta erinevad üksteisest mõningal määral. Nimetatud määrusega on kasutusele võetud uusi toidu mudelaineid (näiteks mudelaine plastmaterjali ja -eseme koostisainete kuiva toitu migreerumise uurimiseks ning etanooli kahekümne- ja viiekümneprotsendiline vesilahus), on loobutud destilleeritud vee kasutamisest toidu mudelainena, et määrata konkreetse aine migratsiooni, ning on täpsustatud plastmaterjali või -eseme kasutustingimustele vastavaid katsetingimusi (eelkõige mudelainega kokkupuutumise kestust ja temperatuuri).

Kuna võib eeldada, et enne 2016. aasta 1. jaanuari turule viidud plastmaterjalid ja -esemed – nii pakendid (sealhulgas toiduga kokkupuutesse viidud pakendid) kui ka muud esemed (sealhulgas seadmed) – on suuremal määral läbi müüdnud, ei saa nõukogu direktiivis esitatud tingimusi praktikas enam kasutada, kuid neid võib vaja olla kasutuses olevate plastmaterjalide ja -esemete nõuetekohasust tõendatavate dokumentide hindamisel. Kuna nõukogu direktiivi ei ole kehtetuks tunnistatud, siis jääb see Eesti õiguse osaks kuni selle kehtetuks tunnistamiseni.

Selguse tagamiseks tuleb muuta määrusega nr 93 sätestatud plastmaterjali ja -eseme ohutuse katsetamise meetodit käsitleva § 7 sõnastust, et kohustus järgida toiduga kokkupuutumiseks mõeldud plastmaterjali ja -eseme nõuetekohasuse tõendamise korral komisjoni määruses kehtestatud asjakohaseid nõudeid oleks üheselt mõistetav. Seetõttu asendatakse määruse nr 93 §-s 7 tekstiosa „lisa 3 sätestatud plastmaterjali ja -eseme ohutuse katsetamise meetodi kohaselt“ tekstiosaga „samas määruses sätestatud asjakohaste nõuete kohaselt“. Seega oleks § 7 sõnastus pärast muudatust järgmine: „Komisjoni määruse (EL) nr 10/2011 artikli 2 lõikes 1 nimetatud plastmaterjalist ja -esemest migreeruvat ainekogust määratakse samas määruses sätestatud asjakohaste nõuete kohaselt.“.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud plastmaterjale ja -esemeid käsitleva komisjoni määrusega (EL) nr 10/2011 ja nõukogu direktiiviga 82/711/EMÜ, millega sätestatakse toiduga kokkupuutumiseks mõeldud plastmaterjalide ja -esemete koostisainete migratsiooni testimiseks vajalikud põhireeglid.

4. Määruse mõjud

Määruse sihtrühm on toiduga kokkupuutuvate plastmaterjalide ja -esemete tootjad ja turustajad (sealhulgas importijad), kes peavad tagama, et turustatakse üksnes selliseid plastmaterjale ja -esemeid, mille vastavus migratsiooni piirnormidele on nõuetekohaselt tõendatud. Kuna tehtava tehnilise muudatuse mõju ei ole oluline, siis ei ole vaja koostada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“⁵ § 65 lõike 2 kohast mõjude analüüsi aruannet.

⁵ [RT I, 29.12.2011, 228](#)

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi ega -kulusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Sotsiaalministeeriumile. Samuti esitatakse eelnõu arvamuse avaldamiseks Põllumajandus- ja Toiduametile, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Kaupmeeste Liidule, Eesti Plastitööstuse Liidule, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale ja Eesti Toiduainetööstuse Liidule.